

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1	
Bezpieczeństwo jako przedmiot zarządzania	19
1.1. Bezpieczeństwo jako podstawowa potrzeba społeczna	19
1.1.1. Perspektywa organizacyjno-prawna	20
1.1.2. Bezpieczeństwo w powszechnej opinii	22
1.1.3. Ujęcie aksjologiczne	23
1.1.4. Ujęcie systemowe	25
1.2. Bezpieczeństwo zewnętrzne oraz wewnętrzne	28
1.2.1. Cechy i zależności bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego	29
1.2.2. Granica państwa	32
1.3. Bezpieczeństwo publiczne a bezpieczeństwo wewnętrzne	35
1.4. Bezpieczeństwo w ujęciu funkcjonalnym	38
1.4.1. Wypadki i katastrofy	39
1.4.2. Terroryzm i przestępczość zorganizowana	45
1.4.3. Funkcje systemu bezpieczeństwa publicznego	49
1.5. Czynny zagrożające bezpieczeństwu publicznemu w świetle prawa karnego	51
Rozdział 2	
Realne i potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego	55
2.1. Zagrożenia dla świata i Europy oraz ryzyko ich wystąpienia	55

2.1.1. Zagrożenia militarne	57
2.1.2. Duże i małe rozruchy	57
2.1.3. Wspieranie pokoju	58
2.1.4. Migracja	59
2.1.5. Katastrofy	60
2.1.6. Odczucia obywatelskie odnośnie do poczucia zagrożenia	65
2.2. Zagrożenia dla RP w świetle statystyk oraz badań organizacji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne	66
2.2.1. Zagrożenia postrzegane przez Policję	67
2.2.2. Statystyki Państwowej Straży Pożarnej	72
2.2.3. Zagrożenia postrzegane przez Straż Graniczną	72
2.3. Zagrożenia w opinii przedstawicieli administracji samorządowej i społeczności lokalnej	78

Rozdział 3

Obszary bezpieczeństwa i ich rola w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego	86
3.1. Podstawowe obszary bezpieczeństwa	86
3.1.1. Obszar ustawodawczy	87
3.1.2. Obszar prezydencki	88
3.1.3. Obszar obywatelski	89
3.1.4. Obszar administracji rządowej	90
3.1.5. Obszar samorządowy	91
3.1.6. Obszar komercyjny	92
3.1.7. Obszar sądowiczy	93
3.1.8. Podsumowanie	93
3.2. Organizacje wykonawcze w poszczególnych obszarach bezpieczeństwa	95
3.2.1. Obszar rządowy	97
3.2.1.1. Policja	97
3.2.1.2. Służby ratownicze	98
3.2.1.3. Straż Graniczna	98
3.2.2. Obszar samorządowy	99
3.2.2.1. Straże gminne	99
3.2.3. Obszar komercyjny	99

3.2.3.1. Firmy detektywistyczne, firmy ochrony osób i mienia	99
3.2.3.2. Firmy ubezpieczeniowe	99
3.2.4. Obszar obywatelski	100
3.2.4.1. Dostępność do broni palnej	100
3.2.4.2. Związki zawodowe – bezpieczeństwo socjalne	103
3.2.4.3. Bezpieczne przestrzenie	105
3.3. Nakłady finansowe i zatrudnienie w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	106
3.4. Zmiany ustrojowe w administracji publicznej i ich wpływ na bezpieczeństwo publiczne	110
3.4.1. Reforma administracji publicznej	110
3.4.2. Historyczne modele administracji publicznej	115
3.4.3. Systemy władzy publicznej scentralizowanej i zdecentralizowanej	117
3.4.4. Strategie rozwoju i kontroli	120
3.4.5. Zarządzanie kryzysowe	123

Rozdział 4

Organizacje publiczne jako instytucje podstawowe w systemie bezpieczeństwa publicznego	127
4.1. Specyficzne cechy organizacji publicznych	127
4.1.1. Ogólne ujęcie modelu organizacji	129
4.1.1.1. Misja, cele, zadania	130
4.1.1.2. Ludzie	130
4.1.1.3. Struktura	131
4.1.1.4. Zarządzanie	131
4.1.1.5. Otoczenie organizacji	131
4.1.2. Systemowe funkcjonowanie organizacji	133
4.1.2.1. Odwzorowanie makroskopowe systemu	135
4.1.2.2. Odwzorowanie mikroskopowe systemu	136
4.1.2.3. Odwzorowanie procesowe (rozwojowe) systemu	138
4.2. Zarządzanie organizacjami publicznymi	140
4.2.1. Zarządzanie organizacjami publicznymi w ujęciu funkcjonalnym	141
4.2.2. Zarządzanie organizacjami publicznymi ze względu na ich działania wewnętrzne	144

4.2.3. Zarządzanie organizacjami publicznymi w ujęciu decyzyjnym	145
4.2.4. Cybernetyczny model kierowania organizacjami publicznymi	147
4.2.5. Zarządzanie strategiczne organizacjami publicznymi	149
4.3. Jakość w organizacjach publicznych	154

Rozdział 5

Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym

w ujęciu funkcjonalnym	161
5.1. Planowanie działań	161
5.1.1. Ustalenie celu, stworzenie planu	162
5.1.2. Planowanie w instytucjach bezpieczeństwa publicznego	165
5.1.3. Sporządzanie scenariuszy przyszłości	169
5.2. Organizowanie działań	171
5.2.1. Projektowanie pracy w zależności od struktury organizacyjnej	172
5.2.1.1. Typy struktur organizacyjnych ze względu na występujące więzi organizacyjne	175
5.2.1.2. Typy struktur ze względu na kształt	178
5.2.1.3. Struktury quasi-organiczne i organiczne	180
5.2.1.4. Przykłady schematów organizacyjnych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne	183
5.2.1.5. Struktury sieciowe	186
5.2.1.6. Stanowiska pracy	186
5.2.2. Koordynacja działań	192
5.2.2.1. Praca kierownika	193
5.2.2.2. Proces kadrowy pracowników	194
5.2.2.3. Instrumentalizacja działań	202
5.3. Przewodzenie	203
5.3.1. Motywowanie	203
5.3.2. Konflikty w organizacji	211
5.3.3. Style i techniki kierowania	214
5.4. Kontrolowanie	220
5.4.1. Funkcje i rodzaje kontroli	221
5.4.2. Tradycyjne i współczesne kontrolowanie	224
5.4.2.1. Kontrola strategiczna	228

5.4.2.2. Kontrola operacyjna	230
5.4.2.3. Audyt	234

Rozdział 6

Projektowanie i wdrażanie zmian dla potrzeb zarządzania bezpieczeństwem publicznym	238
--	-----

6.1. Ogólne podejścia przy projektowaniu nowych rozwiązań organizacyjnych	238
6.1.1. Podejście empiryczne i konceptualne	238
6.1.2. Analiza systemowa	242
6.1.3. Zasady wprowadzania nowych rozwiązań organizacyjnych	245
6.1.4. Przykłady metod do rozwiązywania problemów organizacji	248
6.2. Projektowanie struktur organizacyjnych	250
6.2.1. Metoda podmiotowa i przedmiotowa	254
6.2.2. Cechy organizacji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne	257
6.3. Analiza zgodności rozwiązań z zasadami teorii organizacji	260
6.4. Przygotowywanie i wdrażanie zmian	266
6.4.1. Koncepcje zarządzania zmianą	267
6.4.2. Określenie ryzyka zmian	270
6.4.3. Minimalizowanie oporu przeciw zmianom	272

Rozdział 7

Instrumenty stymulujące oraz weryfikujące jakość w zarządzaniu bezpieczeństwem publicznym	278
---	-----

7.1. Instrumenty stymulujące jakość	278
7.1.1. Innowacyjność	278
7.1.2. Metody heurystyczne w rozwiązywaniu problemów	281
7.1.3. Zarządzanie przez cele i zarządzanie wiedzą	284
7.2. Prakseologiczne kryteria oceny	287
7.2.1. Skuteczność i ekonomiczność organizacji	288
7.2.2. Metoda kluczowych obszarów wyników	290
7.3. Oceny problemowe	291
7.3.1. Analiza ekonomiczno-finansowa	291
7.3.2. Koncepcja „zdrowia” organizacji R. Likerta	292

7.3.3. Badania pod kątem identyfikowania nastrojów, biurokratyzmu czy przestrzegania prawa	301
7.3.4. Ocena personelu	302
7.4. Oceny kompleksowe	303
7.4.1. Analiza kluczowych czynników sukcesu	304
7.4.2. Analiza SWOT	305
7.4.3. Strategiczna karta wyników (<i>Balanced Scorecard</i>)	305
7.4.4. Metoda siedmiu elementów – 7 S	308
7.4.5. Założenia organizacji przyszłości	308
Bibliografia	313
Indeks osób	329